

Invitation til pressemøde:

Det Ethiske Råd og Det Dyreetiske råd
præsenterer deres udtalelser om kloning af
henholdsvis mennesker og dyr

onsdag den 28. februar 2001 kl. 11.00

på Restaurant Front Page, Sortedam Dossering 21, 2200 København N

På mødet vil Det Ethiske Råds formand, Erling Tiedemann, sammen med overlæge Ole Hartling, der har været formand for rådets arbejdsgruppe, præsentere rådets stillingtagen til **reproduktiv og terapeutisk kloning**:

Et flertal på 11 af Det Ethiske Råds medlemmer mener principielt, at såkaldt **terapeutisk kloning** og behandling af alvorlige sygdomme ved hjælp af menneskelige stamceller, som tages fra menneskelige fosteranlægs tidligste fase, bør tillades i Danmark. De fleste af disse medlemmer erkender dog, at stamcellebehandlingen stiller os i et alvorligt dilemma, fordi der er fare for, at fremstilling af embryoner til sygdomsbehandling kan betyde et værdimæssigt skred i vores menneskeopfattelse. Et mindretal på 5 af rådets medlemmer mener, at forskning og behandling med embryonale stamceller på så afgørende vis krænker fosteranlæggets moralske status, at disse teknikker bør forbydes.

Reproduktiv menneskekloning er alle medlemmer af Det Ethiske Råd enige om at tage afstand fra.

Formanden for Det Dyreetiske Råd, professor Peter Sandøe, vil præsentere rådets stillingtagen til **kloning af dyr**:

Forud for den kontroversielle brug af kloningsteknikkerne på mennesker går en lang række dyreforsøg. Desuden der vil givet vis være interesse for at klonе dyr i forbindelse med avl af landbrugsdyr, i forbindelse med kæledyr og som et middel til at redde truede dyrearter. Det Dyreetiske Råd stiller sig stærkt kritisk over for en række af disse anvendelser.

Peter Sandøe udtaler: "Det Dyreetiske Råd mener, at formålet må være det afgørende. Det er mere acceptabelt at bruge kloning inden for det medicinske område, hvor der kan være vitale menneskelige interesser på spil, end hvis formålet blot er at fremme økonomiske interesser inden for landbruget."

Også når det gælder kloning anvendt til kæledyr og ved opformering af truede dyr er holdningen stærkt kritisk: "Det er en illusion at tro, at man ved kloning kan få et elsket kæledyr igen. Kloning giver ingen mening i denne sammenhæng. Og med hensyn til bevarelse af truede dyrearter står man overfor problemer, som kloning ikke eller kun i meget begrænset omfang kan bidrage til at løse," siger Peter Sandøe.

Tilmelding til **Det Etske Råds sekretariat** på telefon **35 37 58 33** eller e-mail:
etiskraad@etiskraad.dk, senest mandag den **26. februar 2001**

PRESSEMAPPE:

**KLONING
UDTALELSER FRA DET ETISKE RÅD
OG DET DYREETISKE RÅD**

(Må først omtales torsdag den 1. marts 2001 kl. 00.00)

**LISTE OVER DELTAGERE FRA DET ETISKE RÅD og DET
DYREETISKE RÅD**

RESUMÉ AF RÅDENES ANBEFALINGER

**LISTE OVER DELTAGERE FRA DET ETISKE RÅD og DET
DYREETISKE RÅD**

Peter Sandøe (formand for Det Dyreetiske Råd)

Stine B. Christiansen (faglig sekretær for Det Dyreetiske Råd)

RESUMÉ AF RÅDENES ANBEFALINGER

Det Ethiske Råd:

Enig afstandtagen fra reproduktiv kloning

Et enigt Etisk Råd vender sig imod brug af menneskekloning med det formål at skabe genetisk ens mennesker (reproduktiv kloning).

Selv om nogle af rådets medlemmer erkender, at den intuitive modstand mod reproduktiv kloning ikke kan begrundes i et enkelt argument, er medlemmerne alligevel enige om at afvise, at man tillader reproduktiv kloning af mennesker ud fra en række argumenter:

- kloning vil være en krænkelse af menneskets værdighed,
- det vil have negative konsekvenser for et menneske at vide, at det er blevet til som klon (ret til en åben fremtid),
- det vil være udtryk for en tilsidesættelse af respekten af fosteranlægs moralske status at tillade reproduktiv kloning.

Flertal anbefaler tilladelse af terapeutisk kloning

Et flertal på 11 af rådets medlemmer finder, at **menneskelige embryonale stamceller**, som kan fås ved en kloningsproces eller fra æg befrugtet på almindelig vis, **i princippet kan anvendes**, såfremt der kan opnås substantielle fordele for sygdomsbehandlingen. Blandt disse medlemmer mener de fleste dog, at der ikke er noget påtrængende behov for på nuværende tidspunkt at tillade, at embryonale stamceller frembringes kun med henblik på forskning eller eventuelt sygdomsbehandling. Det skyldes, at behandling af alvorlig sygdom med stamceller endnu kun er en teoretisk mulighed, og at det kan udgøre et værdiskred at fremstille embryoner med andre formål end dette at blive til et barn. I **første omgang** anbefaler disse medlemmer derfor, at forskningen i embryonale stamceller **begrænses til tiloversblevne embryoner fra reagensglas-behandling**.

5 andre medlemmer mener, at det menneskelige embryon har en sådan moralsk status, at **embryonale stamceller ikke må anvendes**.

Endelig mener **2 medlemmer**, at anvendelse af terapeutisk kloning med henblik på forskning i behandling af alvorlige sygdomme er etisk acceptabelt, såfremt forskningen kun udføres på de meget tidlige embryoner, jævnfør nugældende lovgivning. **Forskning med anvendelse af embryonale stamceller er efter disse medlemmers mening også at foretrække fremfor den forskning i fosterceller**, som for tiden foregår for eksempel i Danmark.

Et enigt råd advarer dog mod, at forskning i klonede stamceller på et senere tidspunkt fører til, at disse celler antager en så tingslig karakter, **at der åbnes for, at de kan patenteres**. Dette er tidligere set for tilsvarende cellekulturer, blandt andet i USA, hvilket ikke er etisk acceptabelt. Den enkelte klonede cellelinje hører i unik forstand sammen med det individ, hvorfra cellekernen er hentet, på samme måde som hans/hendes organer og andet væv, der ifølge den danske lov ikke må gøres til genstand for køb og salg, men nok donation. Også i den europæiske Bioetikkonvention (art. 21) hedder det, at: "Den menneskelige krop og dens bestanddele må ikke som sådan give anledning til økonomisk gevinst".

Endelig ser ingen af rådets medlemmer etiske problemer i forskning og behandling, der bruger stamceller, som ikke er embryonale, men mener tværtimod at forskning, som kan klarlægge potentialet af denne type af stamceller, bør fremmes.

Det Dyreetiske Råd:

Formålet er afgørende

Det Dyreetiske Råd mener, at det er afgørende at se på formålet med at anvende kloning. Umiddelbart ser det ud til, at kloning især kan bruges inden for det medicinske område, hvilket Det Dyreetiske Råd finder mere acceptabelt, end hvis formålet blot er at fremme økonomiske interesser, for eksempel inden for landbruget. **Det Dyreetiske Råd anbefaler, at det sikres, at kloning kun anvendes hvor det virkelig skønnes nødvendigt, det vil sige til vitale formål der ikke kan nås ad anden vej.**

Konkrete anvendelsesmuligheder

Hvis der er en reel forskningsmæssig eller dyreetisk gevinst ved at anvende kloning, kan Det Dyreetiske Råd acceptere kloning af forsøgsdyr. Kloning skal i så fald vurderes på samme vilkår som andre procedurer, der anvendes på forsøgsdyr.

Anvendelse af kloning i landbrugssammenhæng anser Rådet ikke for acceptabelt, såfremt dette er motiveret af økonomiske interesser. Kloning kunne muligvis accepteres, hvis formålet er at fremme landbrugsdyrenes velfærd.

Det Dyreetiske Råd mener, at kloning af kæledyr blot vil skabe urealistiske forventninger. Kloning kan ikke kalde det afdøde kæledyr til live. Det er derfor mere hensigtsmæssigt at hjælpe dyreejeren til at tage afsked med sit dyr og evt. anskaffe sig et nyt.

Det Dyreetiske Råd finder, at kloning næppe vil kunne bidrage til arbejdet med at bevare truede dyrearter. Det er ikke ad denne vej muligt at løse grundlæggende problemer med at sikre tilstrækkelig genetisk variation og egnede levesteder. Rådet finder det uacceptabelt at kloner uddøde dyr alene med henblik på at udstille dem i zoologiske haver.